

Startnotitie opbouw uitvoering Participatiewet Oude IJsselstreek

versie 21 januari 2020

1. Aanleiding: waarom doen we dit?

Iedereen doet mee in de Participatiewet. Als het kan, gaan mensen betaald aan het werk. Als dat (nog) niet lukt, doen onze inwoners op een andere manier mee in onze gemeente. Wij vinden dat nu een te grote groep inwoners niet mee doet. Daar willen wij verandering in brengen. Onze gemeente kiest daarom voor een andere uitvoering van de Participatiewet: dicht bij de inwoner, in direct contact, lokaal en onder eigen regie.

Werk staat centraal. Werk geeft mensen eigenwaarde, voldoening, sociale contacten, het gevoel 'ergens bij te horen' en (financiële) onafhankelijkheid. Een betaalde baan voor iedereen die nu een bijstandsuitkering ontvangt, is onze droom voor de toekomst. En om deze droom te realiseren, hebben wij de maatschappelijk betrokken ondernemers uit onze gemeente en onze arbeidsmarktregio hard nodig. Zij zijn onze belangrijkste samenwerkingspartners om van de uitvoering van de Participatiewet een succes te maken.

We werken op basis van **vertrouwen**. De uitvoering van de Participatiewet geven we vorm vanuit de overtuiging dat het overgrote deel van de mensen met een bijstandsuitkering wil werken, niet op basis van een kleine minderheid die zich daar niet voor wil inzetten.

We hebben respect voor elkaar. **Contact van mens tot mens** vormt de basis voor onze dienstverlening. Zoals in het lopende experiment Meedoen Werkt! gaan we met een inwoner op zoek naar wat hem of haar bezig houdt, drijft en motiveert. Die motivatie is de beste basis om de stap naar werk te zetten. Ook tijdens de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet gaan we in gesprek met onze inwoners om te luisteren naar hun ervaringen, behoeften en ideeën.

Tijdens de raadsvergadering op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad van Oude IJsselstreek de visie op de uitvoering van de Participatiewet unaniem vastgesteld en het college van B&W toestemming verleend om uit de gemeenschappelijke regeling Laborijn te treden.

Op basis van het daarop volgende collegebesluit tot uittreden starten we direct met de lokale opbouw van de uitvoering van de Participatiewet. Een vliegende start is nodig, want binnen een jaar moet de nieuwe uitvoering staan. Deze startnotitie beschrijft de stappen en acties die we de komende maanden met elkaar nemen om tot het gewenste resultaat te komen.

2. Opdracht: wat willen we realiseren?

Doel en beoogd resultaat

Samen werken we aan de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet. We bouwen een uitvoering dicht bij de inwoner, in direct contact, lokaal en onder eigen regie. We gaan voor:

- Meer uitstroom naar werk en meer maatschappelijke participatie.
- Verbinding met het lokaal zorgnetwerk; samenhang in het sociaal domein en een integrale toegang.
- Respectvolle bejegening; we werken op basis van vertrouwen.
- Werken vanuit het inwonersperspectief; contact en ondersteuning dicht bij onze inwoners.

Door integraal te werken en te doen wat nodig is, kunnen we op meerdere fronten winst behalen. De ondersteuning aan onze inwoners wordt beter en de kosten blijven beheersbaar. De uitvoering bouwen we op langs 3 pijlers: werk, meedoen en inkomen. Deze ontwikkelslag maken we samen met inwoners, werkgevers en andere samenwerkingspartners; van buiten naar binnen.

Beoogd resultaat is dat op 1 januari 2021 de nieuwe, lokale uitvoering van de Participatiewet staat. Dit houdt in:

De **basis van onze lokale uitvoering is op orde**: inwoners krijgen de ondersteuning die nodig is waar het gaat om werk, meedoen/maatschappelijke participatie en inkomen. Dat betekent dat inwoners, werkgevers en maatschappelijke partners weten waar ze terecht kunnen, dat inwoners die het nodig hebben een uitkering en ondersteuning naar werk en maatschappelijke participatie krijgen.

De **transformatie is in gang** gezet in lijn met onze visie op de nieuwe uitvoering van de Participatiewet en onze kijk op de transformatie in het brede sociaal domein. Samen met onze inwoners, werkgevers en andere maatschappelijke partners werken we in concrete projecten aan de uitvoering van die visies.

Er is een **soepele overgang** naar de lokale dienstverlening voor inwoners die nu nog via Laborijn een uitkering ontvangen of door Laborijn worden begeleid naar/tijdens werk en maatschappelijke participatie. Dit geldt ook voor de dienstverlening en begeleiding aan de medewerkers in de sociale werkvoorziening, wetende dat vooralsnog onze inzet is dat deze medewerkers hun werkplek en ondersteuning via Laborijn behouden.

Afbakening

De opdracht omvat **niet het onderhandelings- en uittredingsproces** om als gemeente uit de gemeenschappelijke regeling Laborijn te treden. Hiervoor richt onze gemeente een separaat traject in. Uiteraard zijn de uittreding uit de gemeenschappelijke regeling en de opbouw van de nieuwe uitvoering nauw met elkaar verbonden. Die verbinding wordt door de betrokken bestuurders en medewerkers gewaarborgd door in processen en overleggen de juiste ijkmomenten in te bouwen.

De opdracht omvat **vooralsnog niet de vormgeving van de dienstverlening en begeleiding aan de medewerkers in de sociale werkvoorziening**. Inzet van onze gemeente is dat de medewerkers in de sociale werkvoorziening hun werkplek en ondersteuning via Laborijn behouden. Dit is onderdeel van het onderhandelingsproces met Laborijn dat begin 2020 start en valt derhalve vooralsnog buiten de scope van de opbouw van de nieuwe uitvoering. Mocht uit de onderhandelingen blijken dat behoud van de sociale werkvoorziening binnen Laborijn toch niet haalbaar is, dan wordt de opdracht voor de opbouw van de nieuwe uitvoering uitgebreid met een separaat plan van aanpak gericht op de sociale werkvoorziening.

De **motie maatschappelijke banen** wordt uitgewerkt in samenhang met de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet. De resultaten van de uitwerking van de motie worden met de gemeenteraad besproken.

Voor deze opdracht is de samenhang binnen het sociaal domein essentieel om het gewenste resultaat te halen. De verbinding wordt dan ook nadrukkelijk gezocht met bijvoorbeeld de hernieuwde toegang jeugd door Buurtzorg jong, de herijking van het beleid rond schulddienstverlening, de meedoenregelingen (armoedebestrijding), de kwaliteitsslag in het sociaal domein en de voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering. Deze **parallele trajecten in het sociaal domein maken echter geen deel uit van de opdracht** voor de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet. De verbindingen worden door de betrokken bestuurders en medewerkers gewaarborgd.

3. Uitgangspunten: binnen welke beleidsmatige en financiële kaders werken we?

Beleidsmatig kader: beleidsplan sociaal domein

Overkoepelend geldt het op 11 mei 2017 vastgestelde beleidsplan sociaal domein *Samen, met en voor elkaar*. De acht leidende principes die de basis van het beleidsplan vormen, geven richting aan de nieuwe uitvoering van de Participatiewet:

- i. Zelf, met het eigen netwerk en dan buiten het eigen netwerk
- ii. Voorkomen is beter dan genezen.
- iii. Iedereen doet mee en draagt bij aan de inclusieve samenleving.
- iv. Uitgaan van wat kan of wat geleerd kan worden.
- v. Zo licht en kort als mogelijk, zo zwaar en lang als noodzakelijk.
- vi. Processen zijn simpel, direct en in samenhang.
- vii. Professionals: 'het resultaat telt'.
- viii. Lokaal waar het kan, regionaal waar het beter is.

Beleidsmatig kader: visie op de uitvoering van de Participatiewet

De op 12 december 2019 door de gemeenteraad vastgestelde visie op de uitvoering van de Participatiewet *Transformatie in de kijk op werk* vormt het beleidsmatige kader waarbinnen we de nieuwe uitvoering van de Participatiewet in Oude IJsselstreek vormgeven.

Kader: kwaliteitsslag sociaal domein

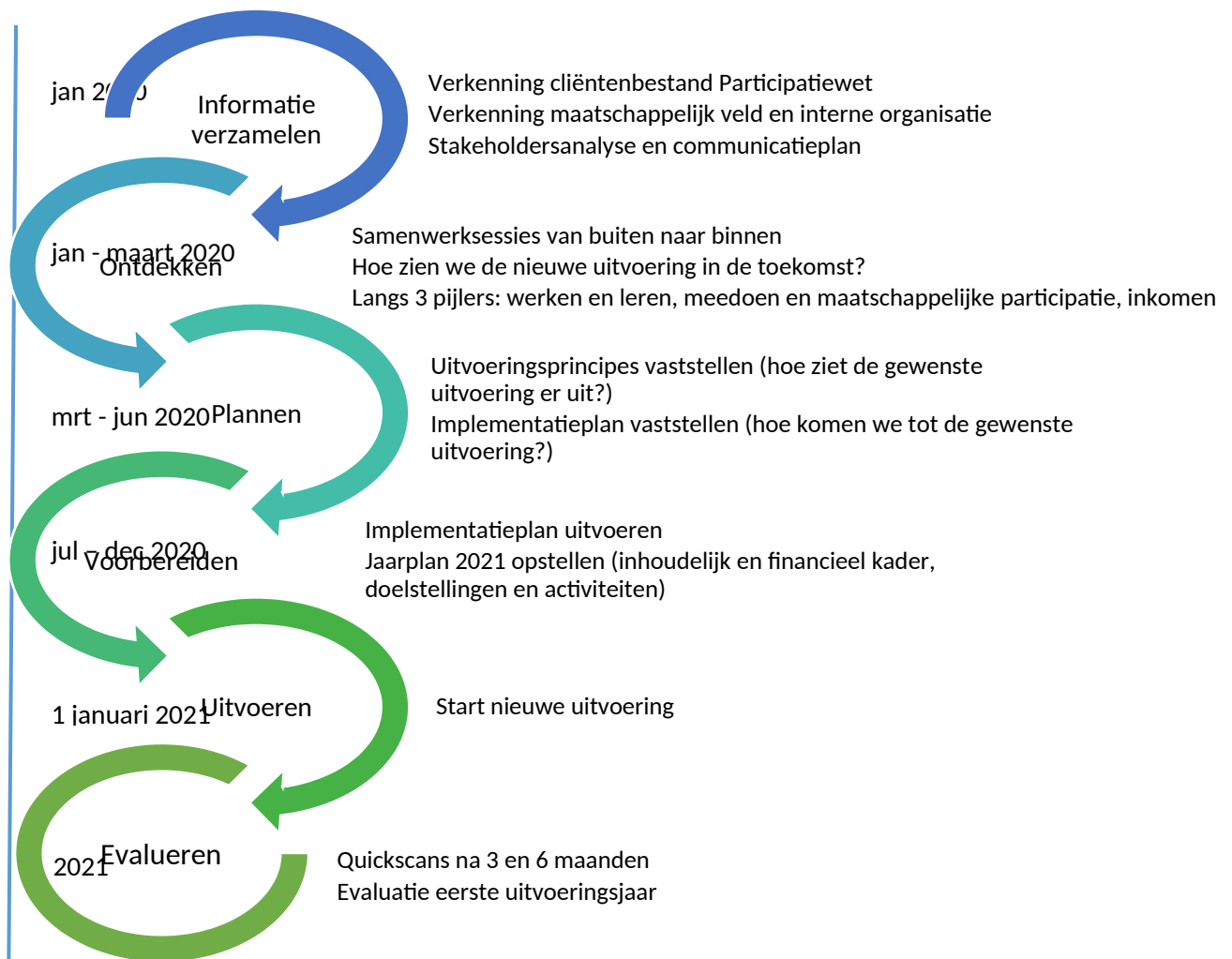
De opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet hangt nauw samen met de kwaliteitsslag die we in het sociaal domein maken. Centrale thema's zijn: normaliseren, voorkomen en innoveren/samenwerken. Deze komen terug in de vastgestelde visie *Transformatie in de kijk op werk* en zijn leidend in de vormgeving van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet.

Financieel kader

Het financieel kader voor de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet in onze gemeente zijn de structurele middelen die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting 2020-2023.

4. Acties en tijdpad: wie doet wat en wanneer?

De projectperiode loopt van 1 januari 2020 tot 1 juli 2021. Het globale stappenplan en tijdpad zien er als volgt uit:

Besluitvorming en betrokkenheid college en gemeenteraad

De verantwoordelijk portefeuillehouder en het college van B&W worden regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet. Op gezette tijden is besluitvorming door het college noodzakelijk. Ook de leden van de raadscommissie maatschappelijke ontwikkeling en de gemeenteraad worden op diverse momenten vanuit hun kaderstellende en controlerende rol betrokken. De voornaamste beslismomenten op een rij:

Wat	Wanneer	Wie
Informereren over voortgang	doorlopend per kwartaal	college commissie MO
Startnotitie vaststellen	jan - febr 2020	college, commissie MO, raad
Uitvoeringsprincipes vaststellen	jun 2020	college, commissie MO, raad
Implementatieplan vaststellen	jul - sept 2020	college
Inhoudelijk en financieel kader 2021 – 2024 vaststellen (gemeentebegroting)	okt - nov 2020	college, commissie MO, raad
Jaarplan 2021 vaststellen	nov - dec 2020	college
Evaluatie: quick scans	april/mei 2021 en juli 2021	college, commissie MO, raad
Evaluatie: eerste uitvoeringsjaar	jan – febr 2022	college, commissie MO, raad

Wanneer de ontwikkelingen het komende jaar er om vragen worden college, commissie MO en gemeenteraad aanvullend op bovengenoemde besluitvormingsmomenten actief geïnformeerd en betrokken.

5. Randvoorwaarden en belanghebbenden: wie en wat hebben we nodig?

Er zijn meerdere randvoorwaarden bepalend voor het tijdig realiseren van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet. Namelijk:

- Om voldoende **maatschappelijk draagvlak** te creëren en behouden, ontwikkelen we de nieuwe uitvoering van buiten naar binnen. Dat doen we samen met cliënten, SW-medewerkers, de ondernemingsraad van onze gemeente, de adviesraad sociaal domein, werkgevers, UWV, organisaties in de zorg en het onderwijs en partners in het basisniveau. Ook willen we leren van ervaringen in andere gemeenten en van publiek-private samenwerking met bijvoorbeeld uitzendorganisaties en sociale ondernemers. In het participatieve proces vragen wij inwoners, werkgevers en maatschappelijke partners om met ons mee te denken en te adviseren over de nieuwe uitvoering binnen de door de gemeente gestelde financiële en beleidskaders. De beslisbevoegdheid ligt bij het college en de gemeenteraad.
- **Dicht bij onze inwoners.** We hechten er veel waarde aan om in het hele ontwikkeltraject inwoners (met én zonder bijstandsuitkering) en medewerkers in de sociale werkvoorziening nauw te betrekken. Zij zijn de mensen voor wie we de uitvoering vormgeven en transformatie in zetten. Bovendien leveren zij waardevolle input op basis van hun dagelijkse ervaringen met de uitvoeringspraktijk.
- De **ondernemingsraad** van gemeente Oude IJsselstreek wordt op de juiste momenten, tijdig betrokken bij de opbouw van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet.
- De reeds beschikbaar gestelde **financiële middelen** (zie financieel kader in paragraaf 3 in deze startnotitie).
- De **personele randvoorwaarden** voor de projectuitvoering in de opbouwfase worden opgenomen in het op te stellen projectplan.

- Om de nieuwe uitvoering van de Participatiewet adequaat vorm te kunnen geven en te zorgen voor een soepele overgang van dienstverlening aan bestaande cliënten en eventueel SW-medewerkers is een **tijdige aanlevering van benodigde informatie en cliëntgegevens** door Laborijn nodig. Hierover maken we de komende periode afspraken met Laborijn.
- **Tijdige en zorgvuldige communicatie.** Dit is noodzakelijk om de gewenste uitvoering en transformatie te realiseren en om het benodigde draagvlak binnen en buiten de gemeentelijke organisatie te borgen. Op basis van een stakeholdersanalyse in het begin van de projectperiode komen we tot een communicatieplan. Speciale aandacht gaat uit naar het contact met de inwoners met een bijstandsuitkering, de medewerkers in de sociale werkvoorziening en de ondernemingsraad van onze gemeente.